

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 07.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Siirt fıstığı; çiçeklenme, meyve tutumu ve ürün gelişimi dönemlerinde don, dolu, aşırı sıcaklık, yağış düzensizliği ve kuraklık gibi iklim kaynaklı risklerden doğrudan etkilenmektedir. Siirt İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nün geçmiş saha çalışmalarında da don, dolu ve ani sıcaklık değişimlerinin fıstık ağaçlarında oluşturduğu stres ve zararlar tespit edilmiştir.

İklim risklerinin yalnızca olay meydana geldikten sonra hasar tespiti yapılarak yönetilmesi yeterli değildir. Üretim bölgelerinin risk haritalarının çıkarılması, geleceğe yönelik projeksiyonların yapılması, üreticinin zamanında uyarılması, dayanıklı çeşit ve anaçların geliştirilmesi ve sigorta sisteminin üreticiyi fiilen koruyacak ölçüde yaygınlaştırılması gerekmektedir.

Anayasa'nın 45'inci maddesi ile 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamında tarımsal üretimin ve üreticinin doğal afet ve diğer risklere karşı korunması kamusal sorumluluk alanındadır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızca Siirt fıstığı üretim alanları için don, kuraklık, aşırı sıcaklık ve yağış rejimindeki değişimleri esas alan 2030, 2040 ve 2050 projeksiyonu hazırlanmış mıdır? Hazırlanmışsa hangi ilçelerde hangi risklerin artacağı ve üretim ile verimde beklenen değişim nedir; hazırlanmamışsa 400 bin dekarı aşan üretim alanı hangi iklim projeksiyonuna göre planlanmaktadır?
2. 2022-2026 döneminde Siirt fıstığı bahçelerinde don, dolu, aşırı sıcaklık ve kuraklık nedeniyle zarar gördüğü resmî olarak tespit edilen alan, üretici sayısı, ürün kaybı ve ekonomik zarar yıllar ve afet türleri itibarıyla ayrı ayrı ne kadardır?
3. İklim kaynaklı zarar tespitlerinin ardından hangi somut tedbirler uygulanmıştır? Zarar gören bahçelerde sonraki yıllarda aynı riskin ve verim kaybının azalıp azalmadığı takip edilmiş midir; edilmişse sonuçları nelerdir?
4. Siirt fıstığının kritik fenolojik dönemlerinde don, dolu, aşırı sıcaklık ve kuraklık risklerine karşı 2022-2026 döneminde üreticilere kaç erken uyarı gönderilmiş, bu uyarılar kaç üreticiye ulaşmış ve üreticinin uyarı sonrasında koruyucu tedbir alıp almadığı ölçülmüş müdür?
5. Kuraklığa, yüksek sıcaklığa ve ilkbahar geç donlarına daha dayanıklı Siirt fıstığı çeşit veya anaçlarının geliştirilmesi amacıyla Bakanlığınızca yürütülen kaç araştırma projesi bulunmaktadır? Bu çalışmaların başlangıç tarihi, mevcut aşaması ve üretici kullanımına sunulması öngörülen çeşit veya anaçlar nelerdir?

50725

6. 2022-2026 döneminde Siirt'te fıstık ürünü için düzenlenen TARSİM poliçesi sayısı, sigortalı üretici sayısı ve sigortalı üretim alanı yıllar itibarıyla nedir? Bu oran toplam üretici ve üretim alanının yüzde kaçına karşılık gelmektedir?
7. Aynı dönemde Siirt fıstığında don, dolu, fırtına, sel ve diğer teminat kapsamındaki riskler nedeniyle kaç hasar ihbarı yapılmış, kaç dosyada ödeme gerçekleştirilmiş ve üreticilere toplam ne kadar tazminat ödenmiştir? Sigortalılık oranı düşükse bunun nedenleri araştırılmış mıdır ve artırılması için hangi somut hedef belirlenmiştir?